

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

21 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

președinte

judecători

Talpă Boris

Țurcan Anatolie

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Mânăscurtă Igor

judecând, fără citarea părților, recursul declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Sîrbu Lilia, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 noiembrie 2022, în cauza penală a lui

VOIȚHOVSCHII Dmitri XXXXX,
născut la XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.09.2021 – 19.05.2022;

Instanța de apel: 13.06.2022 – 14.11.2022;

Instanța de recurs: 24.02.2023 – 21.03.2024.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 19 mai 2022, a fost încetată procedura pe cauza penală în privința lui Voițehovschii Dmitri, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal, în conformitate cu art. 1, 2 al Legii cu privire la amnistie în legătura cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independentei Republicii Moldova, nr. 243 din 24.12.2021.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat, că Voițehovschii Dmitri, este acuzat de faptul că el în perioadă de timp nestabilită de către organul de urmărire penală, în intervalul de timp de pe 01 până pe 24 aprilie 2021, în timpul zilei, acționând cu intenție directă, știind cu certitudine despre ordinea de trecere a frontierei de stat a Republicii Moldova, ilegal a trecut frontiera de stat prin câmpiile, amplasate aproape de punctul de trecere vamală „Vulcănești” RM în direcție spre XXXXX, în perimetru semnelor de frontieră 0763-0765/2, și astfel, a efectuat trecerea ilegală a frontierei de stat, trecând de pe teritoriul Republicii Moldova pe teritoriul Ucrainei.

Astfel, Voițehovschii Dmitri, prin acțiunile sale intenționate a comis infracțiunea, prevăzută de art. 362 alin. (1) Cod penal- trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova, prin sustragerea de la controlul efectuat la trecerea acesteia.

3. Procurorul a depus apel împotriva sentinței, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri în ordinea prevăzută de instanța de fond, prin care Voițehovschii Dmitri să fie recunoscut vinovat în comiterea de către acesta a infracțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, și a-i stabili acestuia pedeapsa sub forma de munca neremunerată în folosul comunității pe termen de 100 de ore, însă în baza cerințelor art. 2 al Legii cu privire la amnistie în legătura cu aniversarea a XXX- a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 243 din 24.12.2021, de a-l elibera pe acesta de la pedeapsa respectivă.

În motivarea cererii de apel s-a indicat:

- cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală;

- instanța de fond nu și-a motivat hotărârea privind încetarea procesului;

- conform prevederilor art. 332 alin. (4) Cod de procedură penală și pct. 40 al Hotărârii Plenumului Curții Supreme de Justiție „cu privire la sentințele judecătorești” nr. 5 din 19.06.2006, sentința de încetare a procesului pe cauza poate să fie contestată în ordinea de recurs, dacă cauza a fost examinată în ședința preliminară, dar în alte cazuri, în ordinea de apel;

- în ședința preliminară, inculpatul a depus cerere în care a indicat că recunoaște fapta incriminată prin rechizitoriu și solicită examinarea cauzei în procedură simplificată, în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor, administrate la etapa urmăririi penale, conform rechizitoriului cu care el a făcut cunoștința și nu dorește prezentarea probelor noi, admisă integral de instanța de judecată;

- cu toate acestea, inculpatul și avocatul acestuia au solicitat încetarea cauzei penale în baza Legii „cu privire la amnistie în legătura cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, nr. 243 din 24.12.2021, publicată la data de 31.12.2021;

- aplicarea amnistiei față de Voițehovschii Dmitri nu este temei de reabilitare a persoanei, și presupune recunoașterea vinovăției acestuia în săvârșirea infracțiunii incriminate pe art. 362 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei și eliberarea de la executarea acesteia.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 noiembrie 2022, a fost respinsă cererea de apel a procurorului ca fiind neîntemeiată, fiind menținută sentința.

5. Potrivit instanței de apel, toate argumentele cererii înaintate de către procuror rezumă la faptul, că în pofida adoptării de către organul legislativ a actului de amnistie pe cauza este necesar de a emite nu sentința de încetare, dar sentința de condamnare în baza art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală.

S-a indicat că emiterea sentinței de încetare a procesului pe cauza în baza actului de amnistie nu este temeiul de reabilitare a inculpatului, dar faptul respectiv nu înseamnă, că acest fapt atrage adoptarea sentinței de condamnare.

Legea cu privire la amnistie în legătura cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independentei Republicii Moldova, nr. 243 din 24.12.2021, poate să fie aplicată atât pentru înlăturarea răspunderii penale, cât și pentru înlăturarea pedepsei penale, cu toate acestea, dreptul la alegere este oferit bănuiților, învinuiților și inculpaților, și doar în privința persoanei, care nu este de acord cu încetarea procesului penal în conformitate cu aliniatele (1)- (3) al art. 2 al Legii nr. 243 din 24.12.2021, instanța de judecată poate să decidă la emiterea sentinței de încetare a procesului penal, dacă în rezultatul cercetării judecătorești a fost confirmată vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii. Anume pentru acest caz și sunt aplicabile prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, presupuse de apelat, dar în cazul exprimării acordului de către inculpat asupra aplicării actului de amnistie, prin intermediul depunerii cererii corespunzătoare, procesul pe cauza urmează să fie încetat atât la etapa ședinței prealabile, cât și în cadrul cercetării judecătorești în conformitate cu actul de amnistie și prevederile Codului de procedura penală.

Astfel, în conformitate cu art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

În conformitate cu art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală, în cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

În conformitate cu art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332 Cod de procedură penală, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

În contextul respectiv instanța de apel a indicat că norma respectivă nu conține uniform limitarea posibilității de încetare a cauzei din aceleași temeiuri, ce și la etapa examinării în ședința de judecată, precum și prescrie posibilitatea încetării procesului pe cauza, doar la etapa ședinței preliminare. Printre toate, în cazul respectiv, acordul corespunzător de aplicare a amnistiei și încetarea procesului pe cauza a fost depusă anume în cadrul ședinței de judecată.

În conformitate cu art. 351 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă nu s-au constatat temeiuri pentru aplicarea prevederilor art. 348- 350, instanța de judecată numește cauza spre judecare.

În conformitate cu art. 352 alin. (1) Cod de procedură penală, care reglementează modul de desfășurare a ședinței preliminare, ședința preliminară începe cu anunțarea numelui și prenumelui judecătorului sau, după caz, al judecătorilor completului de judecată, al procurorului și grefierului. După aceasta, pe marginea chestiunilor prevăzute în art. 346-351, își exprimă opiniile reprezentanții părții acuzării, apoi ai părții apărării. În conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care

exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Reieșind din cele menționate rezultă, că în procesul de examinare a cauzei la orice etapă, inculpatul este în drept să realizeze prezumpția nevinovăției, prin acordul scris, solicită încetarea procesului pe cauza penală, în privința acestuia, în baza art. 2 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 și a evita condamnare, adică emiterea sentinței de condamnare și efectelor defavorabile legate cu aceasta. Cererea poate să fie înaintată atât la ședința prealabilă, cât și după numirea cauzei pentru examinarea chiar și la folosirea căii de atac cu apel, prevăzută cu scopul desfășurării unui proces de fapt și de drept al părții dosarului, unde figurantul cauzei păstrează statutul de inculpat.

Instanța de judecată este obligată să examineze cererea inculpatului privind încetarea procesului penal, după ce în camera de deliberare va emite sentința de încetare a procesului penal. În cazul respectiv, la adoptarea hotărârii privind încetarea procesului penal, nu va fi analizat obiectul probațiunii.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs de către procuror, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penal, prin care solicită casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, deoarece erorile judiciare nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

În motivarea recursului procurorul a invocat că, adoptând o soluție de încetare a procesului penal instanța de judecată nu poate determina și constata din punct de vedere juridic corespunderea exactă între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de către inculpat și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală, fapt ce contravine prevederilor art. 107 Cod penal, 285 alin. (2), 275 pct. 4) Cod de procedură penală și Legii nr. 243.

Emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal pe motivul aplicării amnistiei este exclusă și de prevederile art. 107 alin. (1) Cod penal, care stabilesc că amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea pedepsei, astfel, pe caz urma să fie constată vinovăția inculpatului în comiterea faptei incriminate cu absolvirea de la executarea pedepsei, fapt care nu era posibil în cazul încetării procesului penal. Luând în considerație că o hotărâre judecătorească de aplicare a amnistiei nu constituie temei de reabilitare a persoanei (art. 285 alin. (2), 274 pct. 4) Cod de procedură penală), amnistia poate fi aplicată doar după cercetarea tuturor probelor și stabilirea vinovăției persoanei în comiterea infracțiunii incriminate, în ordinea art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, pe caz urmând a fi adoptată o hotărâre de condamnare cu liberarea lui Voițehovschii Dmitri de la pedeapsa penală.

În cazul cercetat, instanța de fond a examinat cauza penală în procedura simplificată, conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, corect a examinat probele, le-a apreciat și în partea descriptivă a sentinței a stabilit vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, însă în dispozitivul sentinței greșit a constatat că în cazul cercetat procesul penal urmează a fi încetat fără stabilirea vinovăției și pedepsei inculpatului, or cum a fost menționat, amnistia poate fi aplicată doar după cercetarea tuturor probelor și stabilirea vinovăției persoanei în comiterea infracțiunii incriminate, în ordinea art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală.

În acest context, conform prevederilor art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală: „Dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă”, precum și a art. 332 alin. (1), (5) Cod de procedură penală, care prevede că „(1) în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)- 9), 285 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53- 60 Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. (5) în cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit”, art. 285 alin. (2) Cod de procedură penală, stipulează că „încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)- 9) din prezentul cod”, și art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, prevede că „Urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia”.

Astfel, consecutivitatea prescripțiilor din art. 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin. (1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, definesc clar că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de instanța de fond, și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul își exprimă acordul.

Astfel, s-a dedus că în cazul în care în procesul judecării cauzei, după ședința preliminară, inclusiv la faza judecării apelului, instanța de judecată constată aplicabilitatea Legii nr. 243, atunci instanța de judecată care examinează cauza, poate pronunța în privința inculpatului, fie o sentință de achitare conform prevederilor art. 390 Cod de procedură penală, dacă se constată nevinovăția inculpatului, fie o sentință de condamnare, conform prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, cu stabilirea pedepsei și liberarea de la executarea acesteia în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal.

7. Judecând recursul declarat, în raport cu materialele cauzei, instanța de recurs concluzionează că recursul urmează a fi admis cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și a declarat recursul în termen.

Conform prevederilor Legii nr. 246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin. (3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanță de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanță de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanță de recurs.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, completul de judecată reține că este pertinent în speța dată temeiul pentru recurs invocat de recurent și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs atestă că recurentul își exprimă dezacordul cu soluțiile instanțelor de fond referitor la aplicarea prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Verificând criticile expuse în recursul declarat de procuror, în raport cu actele cauzei, completul de judecată constată că, acestea sunt întemeiate, or, s-a stabilit, că adoptând soluțiile enunțate, instanțele de fond nu au respectat procedura de aplicare a actului de amnistie prevăzută de normele Codului de procedură penală.

În corespundere cu art. 414 alin. (1), (2), (5) și (6) Cod de procedură penală, judecând apelul, instanță de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, *rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță*. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În conformitate cu art. 107 alin. (1) Cod penal, *amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei*.

Potrivit art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, *dacă în ședința preliminară sau constatat temeiurile prevăzute în art. 332 Cod de procedură penală, prin sentință motivată, instanța încetează procesul penal în cauza respectivă*. Conform art. 332 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, în cazul în care, *pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5) –9), 285 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. În cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit*.

Conform art. 384 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

Conform art. 389 alin. (1) și (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei, conform art. 107 Cod penal.

Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), alin. (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă: descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. Partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal.

Conform art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, dar îl liberează de pedeapsă pe baza prevederilor respective ale Codului penal, ea este obligată să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței.

Potrivit art. 396 pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

La caz, inculpatul a depus cererea de aplicare a amnistiei și de examinare a cauzei în procedura simplificată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, în cadrul ședinței preliminare. Așadar, instanța de fond acceptând cererile inculpatului, prin care inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, astfel finisând ședința preliminară.

În corespundere cu art. 1 alin. (4) din Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, aplicarea amnistiei față de persoanele inculcate se decide de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.

Art. 2 alin. (1) și (4) din Legea nr. 243 prescriu că, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.

Astfel, completul de judecată conchide că prima instanță parcurgând toate etapele procesuale începând cu punerea cauzei pe rol, acceptând cererea inculpatului de judecare a cauzei pe baza probelor de administrate în faza de urmărire penală și finisând cu cercetarea judecătorească și dezbaterile judiciare, a adoptat sentința de încetare a procesul penal pornit în baza art. 362 alin. (1) Cod penal în privința lui Voițehovschii Dmitri, în temeiul art. 1 și 2 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, contrar

normelor de procedură penală care prevăd etapele procedurale și adoptarea unei sentințe legale în acest sens.

În concluzie se reține că prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale.

Mai mult, instanța de recurs reține că instanța de apel fiind investită cu efectuarea unui control judiciar integral atât în fapt, cât și în drept a preluat, de asemenea, o abordare incorectă, ce contravine prevederilor art. 391 și 394 Cod de procedură penală și a menținut sentința fără modificări, or ea era obligată să desființeze hotărârea și să judece cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, astfel instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, instanța de apel nu a reacționat potrivit legii și a omis că sentința instanței de fond contravine prevederilor art. 384 alin.(1) Cod de procedură penală, și anume dispozitivul sentinței conține elementele sentinței de condamnare prevăzute de art. 395 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală.

În astfel de circumstanțe de fapt și de drept de procedură penală, instanța urma a adopta și pronunța o hotărâre în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit cărora se adoptă o sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executare a ei în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal, deoarece adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal conform art. 391 Cod de procedură penală, este posibilă doar la faza punerii pe rol a cauzei (art. 345 Cod de procedură penală coroborat cu art. 350 Cod de procedură penală), și dacă inculpatul nu solicită examinarea cauzei conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Completul de judecată menționează că în instanțele de fond, examinarea cauzei conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală este indicată doar în partea descriptivă, fără a fi indicat în dispozitivul deciziei de încetare a procesului în cauza penală.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și nemijlocit de motivele casării acesteia, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Admite recursul declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Sîrbu Lilia, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 noiembrie 2022, în cauza penală privindu-l pe **VOIȚEHOVSCHII Dmitri XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanța de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Țurcan Anatolie

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Mânăscurtă Igor

OPINIE SEPARATĂ

în conformitate cu prevederile art. 339 alin (7), 340 alin. (3) Cod de procedură penală (în cauza penală Voیћehovschii Dmitri)

1. Prin sentința Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești din 19 mai 2022, a fost încetat procesul penal în cauza în privința lui Voйћehovschii Dmitri, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal, în conformitate cu art. 1, 2 al Legii cu privire la amnistie în legătura cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independentei Republicii Moldova, (nr. 243 din 24.12.2021).

2. Procurorul a declarat *apel*, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Voйћehovschii Dmitri să fie recunoscut vinovat în comiterea de către acesta a infracțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, și a-i stabili acestuia pedeapsa sub forma de munca neremunerată în folosul comunității pe termen de 100 de ore, însă în baza cerințelor art. 2 al Legii cu privire la amnistie în legătura cu aniversarea a XXX- a de la proclamarea independentei Republicii Moldova, nr. 243 din 24.12.2021, de a-l elibera pe acesta de la pedeapsa respectivă.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel din Comrat din 14 noiembrie 2022, apelul procurorului a fost respins ca fiind nefondat, sentința menținută fără modificări.

4. Decizia a fost atacată de către procuror cu recurs ordinar în temeiul prevederilor art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală (redacția legii din 05.04.2012, în vigoare până la 01.09.2023). În esența recurentul a contestat decizia instanței de apel referitor la modul de aplicare a actului de amnistie de către instanța de apel, considerând că la etapa de judecare a cauzei amnistia poate fi aplicată doar prin adoptarea de către instanța judecătorească a sentinței de condamnare cu aplicarea pedepsei și cu liberarea de executarea ei, conform art. 389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală, inclusiv și la cererea inculpatului cu privire la aplicarea actului de amnistie depusă pe parcursul judecării cauzei.

5. Prin decizia din 21 martie 2024 a Curții Supreme de Justiție s-a dispus admiterea recursului ordinar declarat de către procuror, a fost casată total decizia din 14 noiembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Comrat, în privința inculpatului Voйћehovschii Dmitri, și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, fiind considerat întemeiat recursul procurorului.

6. Am semnat decizia menționată a instanței de recurs, în temeiul legii, care obligă judecătoreii ce fac parte din completul de judecată de a semna hotărârea judecătorească adoptată de majoritatea membrilor din completul de judecată respectiv, însă exprimăm dezacordul cu soluția adoptată de către Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție în prezenta cauza penală, deoarece nu am susținut soluția adoptată și considerăm, că urma a fi adoptată o decizie conform art. 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, de respingerea recursului procurorului, cu menținerea hotărârii atacate, din următoarele considerente.

7. Constatăm că, instanța de fond și cea de apel prin hotărârile pronunțate în prezenta cauza penală, întemeiat și justificat au dispus încetarea procesului penal la

cererea inculpatului depusă pe parcursul judecării cauzei penale privind aplicarea actului de amnistie, în legătură cu intervenirea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr.243 din 24.12.2021), în conformitate cu prevederile art. (1) și art.(2) alin.(1)-(3) din această lege.

Astfel, menționăm că, la data de 24 decembrie 2021 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Legea nominalizată a fost publicată în Monitorul Oficial la data de 31 decembrie 2021, intrând în vigoare de la această dată.

În particular, potrivit art.1 alin. (1) și alin. (2) al Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2–5, 7, 8. Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, ai Inspectoratului Național de Probațiune, precum și din experți psihologi judiciari atestați. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției și activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției.

Potrivit art. 2 alin.(1)-(4) al aceleiași Legi, **procesele penale** în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, **încetează la faza** de urmărire penală sau la cea **de judecare** a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. Procesul penal în privința infracțiunilor ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite până la adoptarea prezentei legi de persoane care, la data comiterii infracțiunii, nu atinseseră vârsta de 18 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la faza de judecare a cauzei. Încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1)–(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art. 6.

Potrivit art. 6 alin.(1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prevederile art.1–5 nu se aplică persoanei: a) condamnate la detențiune pe viață sau a cărei pedeapsă capitală a fost comutată în pedeapsă cu închisoare ori în pedeapsa detențiunii pe viață și care a executat mai puțin de 25 de ani de închisoare; a¹) persoanei bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate care a fost condamnată anterior pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, executând în tot sau în parte pedeapsa cu închisoare; b) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru una dintre infracțiunile calificate ca fiind deosebit de grave sau excepțional de grave, conform Codului penal nr.985/2002, ori calificate ca

fiind infracțiuni grave conform art.7¹ din Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961; c) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni în locurile de detenție; d) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru una dintre infracțiunile prevăzute la următoarele articole din Codul penal nr.985/2002: art.135–139, art.140 alin.(2), art.140¹–145, art.151, art.158 alin.(2)–(4), art.160 alin.(3), art.164 alin.(2) și (3), art.165, art.166 alin.(2) și (3), art.166¹ și 167, art.168 alin.(2) și (3), art.169 alin.(2), art.171 și 172, art.174–175¹, art.179 alin.(3), art.181², art.183 alin.(2), art.186 alin.(5), art.187 alin.(2)–(5), art.188, art.189 alin.(2)–(6), art.190 alin.(5), art.191 alin.(5), art.196 alin.(4), art.201¹, art.205 și 206, art.208–209, art.211 alin.(2), art.212 alin.(2)–(4), art.213, art.216 alin.(3), art.217 alin.(4), art.217¹ alin. (3) și (4), art.217³, art.217⁴ alin. (2) și (3), art.217⁶, art.219 alin.(2), art.220 alin.(2) și (3), art.236 și 237, art.238 alin.(2), art.239 alin.(2), art.239¹ și 239², art.240 alin.(3) și (4), art.243 și 244, art.245–246¹, art.247 alin.(2), art.248 alin.(3)–(7), art.248¹ și 248², art.252 alin.(2)–(4), art.257 și 258, art.260¹–261¹, art.264 alin.(2)–(6), art.264¹, art.275, art.278–280, art.282–286, art.289–289³, art.292, art.295 alin.(1)–(6), art.295¹ alin.(1) și (2), art.295² alin.(1)–(3), art.303–315, art.322 alin.(2)–(6), art.324–329, art.330², art.332–335¹, art.337–343, art.344 alin.(2), art.345, art.347, art.349, art.352 alin.(3), art.360, art.362¹ alin.(3), art.365 alin.(2) și (3), art.368 alin.(2), art.369 alin.(3), art.370 alin.(2) și (3), art.385–388; e) care a săvârșit infracțiunea prevăzută la art.166¹ alin.(2)–(4), precum și a săvârșit asupra minorilor infracțiuni prevăzute la art.171–175¹, art.201, art.206, art.208–208² din Codul penal nr. 985/2002; f) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru una dintre infracțiunile prevăzute la următoarele articole din Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961: art.63, art.72 alin.(2), art.101¹, art.103, art.103¹ alin.(2), art.104, art.105², art.107 alin.(3) și (4), art.112¹, art.112³, art.113¹, art.113², art.115¹, art.116 alin.(2), art.124¹ alin.(2), art.136, art.155⁴, art.155⁶ alin.(2), art.156 alin.(2), art.157 alin.(3) și (4), art.164⁹ alin.(3), art.177 alin.(4)–(6), art.184 alin.(3), art.187¹ alin.(1), art.189, art.198¹, art.200–203², art.206, art.224, art.224², art.224³, art.224⁶ alin. (2), art.225³, art.262, art.263, art.266, art.269; g) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru o infracțiune săvârșită cu intenție și absolvită anterior în tot sau în parte, în temeiul actului de amnistie sau de grațiere, de pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei alte infracțiuni; h) în privința căreia a fost înlăturată anterior răspunderea penală, de trei sau mai multe ori, în temeiul împăcării părților conform prevederilor art.109 din Codul penal nr.985/2002.

În conformitate cu art.6 alin.(2) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, la aplicarea prevederilor alin.(1) nu se ține cont de antecedentele penale ale persoanei reabilitate și nici de antecedentele penale stinse în modul stabilit de legislație.

La caz, atestăm că în instanță de fond, inculpatul asistat de apărătorul său, la 19.01.2022 a depus o cerere prin care a solicitat aplicarea actului de amnistie prin încetarea procesului penal în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Totodată, inculpatul a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate și a manifestat în scris acordul privind examinarea cauzei într-o procedură specială, prevăzută de art.364/1 CPP.

În acest context, instanța de apel, justificat prin prisma prevederilor art. 1 alin. (1) și art. 2 alin.(1)-(3) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, și lipsa restricțiilor stabilite de art. 6 alin.(1) al Legii, a aplicat amnistia și în conformitate cu

art.391 alin.(1) pct.6), art. 332 alin.(5), art.285 alin.(2), art. 275 pct.4) Cod de procedură penală, a încetat procesul penal în privința inculpatului învinuit de comiterea infracțiunii imputate.

Cu privire la argumentele expuse în recursul declarat de către procuror, considerăm că acestea nu sunt întemeiate și urmau a fi respinse, deoarece contravin cadrului legal în vigoare, impunând statul la suportarea cheltuielilor nejustificate ce țin de judecarea cauzelor penale referitor la care statul a declarat amnistia și în care inculpații și-au dat acord scris la aplicarea actului de amnistie, nefiind constatate prohibiții pentru aplicarea actului de clemență.

Astfel, amnistia este actul de clemență al puterii legiuitoare, prin care aceasta, din considerente de ordin politic sau social, înlătură *răspunderea penală și consecințele condamnării* (pedeapsa) pentru infracțiunile săvârșite până la apariția actului de amnistiei.

Noțiunea de amnistie se regăsește în art. 107 din Codul penal, care prevede că amnistia reprezintă actul ce are ca efect *înlăturarea răspunderii penale*¹ sau a *pedepsei*², fie *reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei*³.

Menționăm că, actul de amnistie constituie o lege organică prin care se stabilesc categoriile de infracțiuni și persoane pentru care se acordă amnistia, condițiile și limitele de incidență ale acesteia, în Codul penal fiind enumerate efectele amnistiei, în raport cu momentul apariției acesteia (înainte de condamnare ori după condamnarea făptuitorului), iar în Codul de procedură penală sunt prevăzute dispoziții, referitoare la procedura aplicării amnistiei și la consecințele procesuale ale acesteia. Consecințele produse de actul amnistiei conduc la înlăturarea răspunderii penale, a executării pedepsei sau, după caz, alte consecințe ale condamnării, pentru faptele săvârșite anterior apariției actului de clemență. Amnistia dobândește un caracter mixt, ea operând *in rem* (cu privire la anumite infracțiuni) și *in personam* (relativ doar la persoanele care întrunesc condițiile legii).

Procedura de aplicare a amnistiei față de persoanele inculpate este reglementată de art. 2 din Legea nr. 234 din 24.12.2021, unde se indică expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, dacă sunt întrunite condițiile expuse în prezenta lege. Totodată, prevederile procesual penale privind modalitatea de aplicare a actului de amnistie de către instanța de judecată, inclusiv prin dispunerea încetării procesului penal la judecarea cauzei penale, sunt prevăzute și de Codul de procedură penală.

Astfel, conform art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) - (8) din Codul de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod, exceptând doar situațiile când prioritate au reglementările internaționale sau când unele prevederi legale sunt declarate neconstituționale.

În corespundere cu art. 107 alin. (1) din Codul penal, amnistia este actul ce are ca efect *înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei*, fie *reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei*.

Potrivit **art. 275 pct. 4)** din Codul de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi **încetată** în cazurile în care a intervenit **amnistia**.

Conform art. 285 alin. (2) și (7) din Codul de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la **art. 275 pct. 4)-9)** din prezentul cod. Încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia. În acest caz, urmărirea penală continuă.

Potrivit art. 350 alin. (1) din Codul de procedură penală, dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, **prin sentință motivată, încetează procesul penal** în cauza respectivă.

Totodată, conform **art. 332 alin. (1) și (5)** din Codul de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în **art. 285 alin. (2)**, instanța, prin sentința motivată încetează procesul penal, în cauza respectivă. În cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

Potrivit art. 384 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

Conform art. 389 alin. (1) și (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal.

Totodată, conform art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedura penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

În corespundere cu art. 1 alin. (4) din Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate se decide de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.

Art. 2 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 prescrie că, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.

În continuare, prevederile art. 2 alin.(3) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, concretizează modul și procedura aplicării actului de amnistie, și anume că, încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc **cu acordul scris** al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate.

Totodată, art.2 alin.(4) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, stabilește procedura și modul de aplicare actului de amnistie pentru persoanele care refuză depunerea cererii de aplicarea amnistiei prin încetarea procesului penal, și anume: ”În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.”

Este important că, prevederile menționate mai sus din art.2 alin.(1) și (3) al Legii nr. 243 din 24.12.2021, sunt în consonanță și se regăsesc în prevederile art. 332 alin.(1) Cod de procedură penală, iar prevederile art.2 alin.(4) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, sunt în consonanță și se regăsesc în prevederile art. 332 alin.(5) Cod de procedură penală.

Prin urmare, constatăm că alegațiile recurentului în sensul existenței obligației instanței judecătorești de a examina cauza penală în fond cu adoptarea doar a sentinței de condamnare cu liberarea vinovatului de executarea pedepsei aplicate potrivit rigorilor art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, nu sunt întemeiate și sunt bazate pe înțelesul eronat a legii.

Astfel, conform art. 332 alin.(1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5) –9), 285 alin.(2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. (Asemenea prevederi se regăsesc la art. 2 alin.(1),(3) din Legea nr. 243 din 24.12.2021).

În conformitate cu art.332 alin.(5) Cod de procedură penală, în cazul prevăzut la art.275 pct.4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit (Asemenea prevederi se regăsesc la art. 2 alin.(4) din Legea nr. 243 din 24.12.2021).

Potrivit prevederilor art. 285 alin.(2) CPP, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile *de nereabilitare* a persoanei, prevăzute la art.275 pct.4)–9) din prezentul cod, precum și dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art.53 din Codul penal sau dacă se constată existența circumstanțelor prevăzute de pct.1) – 3) din alin.(2) a art.285 CPP.

În conformitate cu prevederile art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

Astfel, cadrul normativ legal aplicabil (art.332 CPP ca norma procesuală de trimitere la norma de referință) prevede încetarea procesului penal pe parcursul judecării cauzei (și nu numai la etapa ședinței preliminare) în cazul în care a intervenit amnistia și inculpatul prin cerere scrisă optează pentru încetarea procesului penal în baza actului de amnistie, care deși nu este motiv de reabilitare a încetării procesului penal, însă cadrul normativ în vigoare prevede în mod expres o asemenea finalizare a procesului penal prin sentința de încetare, care poate fi adoptată pe parcursul judecării cauzei în instanța de judecată, fără ca statul să mai suporte cheltuieli judiciare la cercetarea tuturor probelor a părții acuzării, devreme ce tot statul în persoana legiuitorului a adoptat actul cu privire la amnistia, iar inculpatul prin cerere autentică consimte aplicarea față de el a actului de amnistie și nu pretinde a fi recunoscut nevinovat prin sentința de achitare.

Alegațiile recurentului precum că art.332 CPP este caduc și în cazul intervenirii actului de amnistie urmează a fi adoptată doar sentința de condamnare cu liberarea vinovatului de executarea pedepsei aplicate, nu este întemeiată, deoarece prevederile art. 332 CPP se înscriu real în ansamblul normelor de drept procedural penal în vigoare și aplicabile prin coroborare reciprocă, cât și cu prevederile altor legi organice, la caz, Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, (cât și cu precedentul act de amnistie – Legea nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova) care prin art.2 alin.(2) prevede la fel, încetarea procesului penal pe parcursul judecării cauzei penale, cu acordul scris al persoanei inculpate.

În consonanță cu cele menționate supra, cadrul normativ legal prevede și modul de soluționare a cauzei penale și pentru persoanele inculpate cărora este aplicabil actul

de amnistie, însă persoana refuză încetarea procesului penal.

Astfel, conform art.2 alin.(4) din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința persoanei *care refuză încetarea* procesului penal conform alin.(1) - (3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.

Acestea prevederi a legii organice sunt în corespundere cu prevederile art.332 alin.(5) CPP, privind interzicerea încetării procesului penal în temeiul art. 275 pct.4) CPP, fără acordul inculpatului (ori amnistia nu este motiv de reabilitare), și în acest caz procedura judecării cauzei penale continuă în mod obișnuit.

Pe cale de consecință, la finalizarea judecării cauzei penale în privința inculpatului care nu dă acordul la încetarea procesului penal în legătura cu intervenirea actului de amnistie, instanța de judecată procedează conform prevederilor art.384 alin.(1) CPP, corespunzător concluziilor făcute în urma cercetării și aprecierii probelor din cauza penală.

Consecutiv, în cazul în care instanța de judecată ajunge la concluzie despre vinovăția inculpatului, instanța procedează conform prevederilor **art.389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală**, potrivit cărora, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 din Codul penal (**doar pentru cazurile în care inculpatul refuză încetarea procesului penal pe motivul intervenirii acutului de amnistie, ori pretinde a fi recunoscut nevinovat în urma judecării cauzei penale în procedura obișnuită**).

Cât privește alegațiile procurorului-recurent precum că prin sentința de încetare nu pot fi soluționate acțiunea civilă a părții civile, chestiunile cu privire la confiscarea specială și corpurile delictive, măsurile de siguranță, cât și nu pot fi repartizate cheltuielile judiciare, menționăm că acestea sunt lipsite de temeinicie și care contravin cadrului legal în vigoare, ori fără atenția procurorului-apelant au rămas prevederile art. 397 Cod de procedura penală.

Astfel, în conformitate cu art.397 Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de condamnare, precum și al celei de achitare sau **de încetare** a procesului penal, pe lângă chestiunile enumerate în art.395 și 396, în cazurile necesare, trebuie să mai cuprindă: 1) hotărîrea cu privire la acțiunea civilă înaintată sau hotărîrea pronunțată din oficiu de către instanță referitor la repararea pagubei; 2) hotărîrea cu privire la confiscarea specială și confiscarea extinsă; 3) hotărîrea cu privire la corpurile delictive; 4) hotărîrea cu privire la măsurile de ocrotire; 5) dispoziția referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare; 6) dispoziția referitoare la procedura și termenul declarării apelului sau a recursului împotriva sentinței, după caz.

La fel, sunt neîntemeiate alegațiile procurorului recurent precum că, adoptând o soluție de încetare a procesului penal, instanța de judecată nu poate determina și constată din punct de vedere juridic corespundere exactă între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de către inculpat și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală, ceea ce potrivit opiniei procurorului contravine prevederilor art. 107 Cod penal, art.275 pct.4), 285 alin.2) Cod de procedură penală și Legii nr. 243.

În acest sens, menționăm că în conformitate cu art. 394 alin.(4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal.

Astfel, legea procesual penală nici nu stabilește că la adoptarea sentinței de încetare a procesului penal, inclusiv și în cazul aplicării actului de amnistie, instanța de judecată trebuie să determine și constate corespunderea exactă între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de către inculpat și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală.

Mai mult ca atât, nici prevederile art. 107 Cod penal, art.275 pct.4), 285 alin.2) Cod de procedură penală și al Legii nr. 243, la care la caz, a făcut referire procurorul – recurent, nu stabilesc această obligație a instanței de judecată.

Pentru motivele expuse supra, considerăm ca fiind corectă soluția *instanței de fond și celei de apel* privind dispunerea încetării procesului penal în privința inculpatului în prezenta cauza penală pe motivul intervenirii actului de amnistie și acceptului inculpatului prin cerere la încetarea procesului penal în temeiul actului de amnistie, ori unul din efecte a actului de amnistie, este cel de înlăturare a răspunderii penale, iar prevederile actului de amnistie cât și prevederile art. 332 alin.(1), 391 pct.6) CPP, admit încetarea procesului penal în asemenea situație pe parcursul judecării cauzei.

Este de menționat că, prin argumentele recurentului care, la caz au fost considerate ca fiind întemeiate de către Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, este negat efectul de drept a actului de amnistie, în ce privește înlăturarea *răspunderii penale*, efectul amnistiei prevăzut de art. 107 alin. (1) din Codul penal, și care intervine pentru persoanele în privința cărora cauza penală încă nu a fost examinată și persoana nu a fost trasă la răspundere penală cu aplicarea pedepsei și persoana inculpată consimte aplicarea actului de amnistie prin încetare a procesului penal pe parcursul judecării cauzei penale în instanța de judecată.

Din acestea motive, considerăm că, în conformitate cu art. 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, recursul procurorului urma a fi respins, iar decizia instanței de apel, la caz, urma a fi menținută.

Judecător

Sergiu Daguța

Judecător

Ghenadie Eremciuc